

norden

Nordisk Ministerråd

FAKTA OM NORDISK SAMARBEJDE

Et godt råd for Norden

De nordiske lande har haft et tæt politisk samarbejde i over 50 år.

Det nordiske samarbejde er dermed en af de ældste og samtidig mest omfattende former for regionalt samarbejde i Verden.

Samarbejdet har siden 1952 fundet sted i Nordisk Råd, der er forum for parlamentarikere og regeringerne fra de nordiske lande. Siden 1971 arbejder de nordiske regeringer sammen i Nordisk Ministerråd.

Rammene for samarbejdet mellem regeringerne findes i Helsingfors-aftalen, hvor det hedder at de nordiske regeringer »vill främja den nära gemenskap, som i fråga om kultur samt om rätts- och samhällsuppfattning råder mellan de nordiska folken« (1962). Man vil også »bevara och ytterligare utveckla samarbetet mellan länderna på det rättsliga, kulturella, sociala och ekonomiska området samt i fråga om samfärds-eln och miljövård« (1993).

Alle de nordiske lande er små. Samarbejdet øger muligheden for at hævde Nordens interesser i en globaliseret verden. Det nordiske samarbejde har opbakning. 1950'erne var de første succesrige år med pas-union, fælles arbejdsmarked og sociale konventioner. Udfordringen bliver at videreudvikle dette nordiske samarbejde. Gennem det nordiske samarbejde opnår landene mere end de er i stand til hver for sig. Det er »nordisk nytte«.

Det nordisk samarbejde kan:

- gøre det mere attraktivt at bo, arbejde og drive virksomhed i vor del af Europa

- reducere den begrænsende faktor det er, at landene er små
- give nordiske værdier støtte og gennemslagskraft internationalt
- bevare sprog, historie og traditioner i en globaliseret verden
- samle de nordiske og ligesindede lande om fælles holdninger i internationale fora
- tilbyde en platform for fælles optræden vis-a-vis andre lande

De nordiske værdier er baseret på demokratiske ideer om medbestemmelse, menneskerettigheder, et fælles socialt ansvar, ligestilling mellem de to køn samt respekt for minoriteter og kulturforskelle.

Et bæredygtigt Norden bør omfatte hele samfundet – det er kendetegnet af en balancering mellem forskellige krav og interesser, som er holdbar også på længere sigt. Økonomisk vækst og erhvervslivets konkurrencekraft, der er nødvendig for at finansiere de nordiske velfærdssamfund, må integreres og afvejes mod miljøets bæreevne og sociale hensyn.

Globaliseringen bidrager til at mindske betydningen af de politiske og økonomiske grænser. En global verden giver nye muligheder, men sætter også fokus på uligheder og skævheder. En af konsekvenserne er øget mobilitet mellem landene og dermed fremvækst af multikulturelle samfund, der medfører nye politiske og sociale udfordringer.

Nordens plads i det nye Europa

»Udfordringen for det nordiske samarbejde i en globaliseret epoke med et stærkt udvidet EU er at udvikle den indbyrdes nordiske dialog om inter-

ationale, særligt europæiske, spørgsmål stadig tættere«, står det i »Det internationale Norden – Nordisk samarbejde i en europæisk ramme«, som er de nordiske samarbejdsministres retningslinjer for udviklingen af det internationale arbejde.

Et netværk af samarbejdsrelationer udvikles i det nye Europa. EU-samarbejdet kræver partnere med fælles interesser. De fremvoksende relationer kan være mere eller mindre permanente og overlapper ofte hinanden. Det er naturligt at indgå i flere forskellige samarbejdsrelationer på en og samme tid. En vej til større indflydelse er at spille en aktiv rolle i denne opbygning af netværk. Det etablerede nordiske samarbejde udgør et naturligt indslag i de større EU-netværk – sikkert ofte forstærket med de tre baltiske lande, og også med Polen.

Nordisk Ministerråd har et omfattende samarbejde med landene rundt om Østersøen, særlig Estland, Letland og Litauen samt Nordvestrusland. Samarbejdet med de tre førstnævnte sker ud fra disse landes medlemskab i EU mens samarbejdet med Nordvestrusland har en anden karakter.

Nordisk Ministerråd har også et godt samarbejde med sine naboer i vest.

Fem lande – og tre selvstyrende områder

Nordisk samarbejde i Nordisk Ministerråd finder sted mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt med landsstyret i hvert af de tre selvstyrende områder Grønland, Færøerne og Åland.

Statsministrene har det overordnede ansvar for Nordisk Ministerråd. I praksis er ansvaret delegeret til de nordiske samarbejdsministre og Nordisk Samarbejdskomité. Foruden statsministre og nordiske samarbejdsministre består Nordisk Ministerråd af disse fagministerråd:

- *Arbejdsmarkedsministre*
- *Bygge- og boligministre*
- *Energiministre*
- *Erhvervsministre*
- *Finans- og økonomiministre*
- *Forbrugerministre*
- *Ministre ansvarlige for fiskeri, fødevarer samt landbrug og skovbrug*
- *IT-ministre*
- *Justitsministre*
- *Kulturministre*
- *Ligestillingsministre*
- *Miljøministre*
- *Ministre med ansvar for narkotikaspørgsmål*
- *Regionalministre*
- *Social og sundhedsministre*
- *Transportministre*
- *Uddannelses- og forskningsministre*

Nordens statsministre mødes regelmæssigt – nu også forud for møder i EU's kreds af stats- og regeringschefer. Også udenrigs- og forsvarsministrene mødes regelmæssigt udenfor Nordisk Ministerråds regi.

Nordisk Ministerråd træffer beslutninger ved enstemmighed.

Samarbejde mellem de nordiske regeringer

Nordisk Ministerråd har som hovedopgave at varetage det officielle samarbejde mellem de nordiske landes regeringer.

Nordisk Ministerråds budget er på godt 800 millioner danske kroner.

De nordiske lande bidrager finansielt til samarbejdet efter størrelsen af det enkelte lands bruttonationalprodukt. Fordelt på de godt 24 millioner nordboere er omkostningerne for den enkelte nordboer godt 30 danske kroner om året.

Nordisk Ministerråds sekretariat ligger i København. Sekretariatet, der har cirka 100 medarbejdere fra hele Norden, ledes af en generalsekretær.

Nordisk Ministerråds sekretariat forbereder i samarbejde med formandskabslandet ministermøder, embedsmandsmøder, konferencer og seminarer. Ministerrådet har ansvar for virkeliggørelse af ministrenes beslutninger og for opfølgning af anbefalinger fra Nordisk Råd.

Ministerrådets ressourcer søges udnyttet bedst muligt ved at fokusere på politiske mål og prioriteringer. Ved at samarbejde med Nordisk Råd og andre nationale, nordiske og internationale organisationer opnås synergieffekter.

Nordisk Ministerråd spreder kundskaber og bidrager til øget interesse for det nordiske samarbejde både i og udenfor Norden gennem informationsformidling. Information skal tydeliggøre resultaterne og konsekvenserne af det nordiske samarbejde overfor den enkelte nordboer. Det sker også ved at synliggøre, hvordan de nordiske erfaringer kan give bidrag til samfundsudviklingen i verden udenfor Norden.

Institutioner, fonde og støtteordninger

Over 30 fællesnordiske institutioner finansieres helt eller delvist over Nordisk Ministerråds budget.

Institutionerne er oprettet for at løse konkrete opgaver inden for bestemte områder. Institutionerne har egne bestyrelser og budgetter og varierer i størrelse fra ganske små institutioner med et budget på 1 million danske kroner til en institution som Nordisk InnovationsCenter med et budget, der er over 60 gange så stort.

Nordisk Investeringsbank, der blev etableret af de fem nordiske regeringer i 1976 med hovedsæde i Helsingfors, er den største fællesnordiske institution. Fra 1. januar

2005 er de tre baltiske lande også en del af ejerkredsen.

På kulturområdet har Nordisk Ministerråd etableret Nordens Hus i Reykjavík og Tórshavn – samt nordiske institutter i Åland og på Grønland.

Kontorer i de baltiske lande og Skt. Petersborg bidrager til Nordisk Ministerråds samarbejde med Estland, Letland og Litauen. Kultur og informationscentre, Norden i Fokus, er etableret i Oslo, Stockholm og København.

Nordisk Kulturfond, Nordisk Film- og TV fond, Nordplus, samt nordiske stipendieprogrammer for Estland, Letland og Litauen og Nordvestrusland er kendte fonde og støtteordninger finansieret af Nordisk Ministerråd.

Noget at bygge videre på ...

Nordisk Ministerråd oplever øget opmærksomhed omkring den nordiske model for regionalt samarbejde. Det aktive samspil mellem parlamentarikere i Nordisk Råd og regeringer i Nordisk Ministerråd er særegent i internationalt samarbejde – og har dannet forbillede for etablering af internationalt samarbejde andetsteds.

En særlig styrke i nordisk samarbejde er, at det præger de nordiske samfund på alle niveauer og har en stærk folkelig forankring.

Nordisk Ministerråd har som mål at realisere det store potentiale for fortsat nordisk samarbejde. Ministerrådet har ambition om at matche effektiviteten i de nationale administrationer – og være fleksibelt for at bidrage til at løse de opgaver, der er mest væsentlige for de nordiske lande og vore naboer.

Læs mere på www.norden.org

Adresser & information

Nordisk Ministerråd
Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
Tel +45 33 96 02 00
Fax +45 33 96 02 02

Nordisk Råd
Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
Tel +45 33 96 04 00
Fax +45 33 11 18 70

Mere information
www.norden.org